

Lättnader i 3:12-reglerna och i arvs- och gåvoskattereglerna vid generationsskiften i företag, m.m. (prop. 2003/04:17)

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag om en höjning av den s.k. klyvningsräntan vid beskattningen av delägare i fåmansföretag och en utvidgad tillämpning av lättnadsreglerna vid gåva av företagsegendom. Utskottet tillstyrker även förslaget om ändrade regler vid värderingen av ersättning som lämnas i samband med en gåva som tas upp till reducerat värde.

Utskottet avstyrker motionsyrkanden om längre gående förändringar av reglerna för beskattningen av delägare i fåmansföretag och om ytterligare lättnader i arvs- och gåvobeskattningen.

Till betänkandet fogas 8 reservationer.

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lättnader i 3:12-reglerna

Riksdagen godtar regeringens förslag om en höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och avslår motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 1, 2003/04:Sk9 yrkande 1, 2003/04:Sk10 yrkande 1 och 2003/04:Sk11 yrkande 1.

Reservation 1 (m)

Reservation 2 (fp)

Reservation 3 (kd)

Reservation 4 (c)

2. Generationsskiften i företag

Riksdagen godtar regeringens förslag om en utvidgad tillämpning av lättnadsreglerna vid gåva av företagsegendom. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och avslår motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 2, 2003/04:Sk9 yrkande 2, 2003/04:Sk10 yrkande 2 och 2003/04:Sk11 yrkande 2.

Reservation 5 (m)

Reservation 6 (fp)

Reservation 7 (kd)

Reservation 8 (c)

3. Beräkning av gåvas värde

Riksdagen godtar regeringens förslag om ändrade regler vid värderingen av ersättning som lämnas i samband med gåva som tas upp till reducerat värde. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del.

4. Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,

2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del.

Stockholm den 2 december 2003

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Anna Grönlund (fp), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Per Landgren (kd), Marie Engström (v), Per-Olof Svensson (s), Ulf Sjösten (m), Lennart Axelsson (s), Gunnar Andrén (fp), Inger Nordlander (s), Stefan Hagfeldt (m), Catharina Bråkenhielm (s), Barbro Feltzing (mp), Fredrik Olovsson (s), Anders Larsson (c) och Britta Rådström (s).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

3:12-utredningen (dir. 1999:72) behandlade i sitt betänkande Beskattning av småföretagare (SOU 2002:52) bl.a. de regler som gäller för beskattning av utdelning från och kapitalvinst vid försäljning av aktier i fåmansföretag (3:12-reglerna) samt de särskilda regler i arvs- och gåvoskattelagstiftningen som gäller arv och gåva av företag.

I budgetpropositionen för 2004 (avsnitt 8.3.1) bedömde regeringen att 3:12-reglerna bör förändras så att de blir mer gynnsamma, och regeringen aviserade ett förslag om en höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter till statslåneräntan plus 7 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 2004. Vidare anfördes att nivån på klyvningsräntan, kapitalunderlagets utformning, lönesummeregeln utformning samt fördelningen av kapitalvinst mellan inkomstslagen tjänst och kapital är exempel på faktorer som särskilt kommer att övervägas i det fortsatta förändringsarbetet samt att inriktningen är att de nya regler som genomförs i ett andra steg skall kunna gälla från den 1 januari 2005. Den varaktiga effekten av det aviserade förslaget om en höjning av klyvningsräntan beräknades till 570 miljoner kronor. Den kassamässiga effekten för staten år 2004 beräknades till 0 kr.

I budgetpropositionen för 2004 (avsnitt 8.3.3) aviserade regeringen vidare en proposition med förslag som i allt väsentligt överensstämmer med de förslag om en utvidgad tillämpning av lättnadsreglerna vid gåva av företag som 3:12-utredningen lagt fram. Någon budgeteffekt redovisades inte.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att nivån på klyvningsräntan i de s.k. 3:12-reglerna höjs med 2 procentenheter till statslåneräntan plus 7 procentenheter. Höjningen föreslås gälla fr.o.m. den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2005 års taxering.

I propositionen föreslås också ändringar i de s.k. lättnadsreglerna. Dessa regler gäller vid arvsbeskattningen och – under vissa villkor – vid gåvobeskattningen för värderingen av företagstillgångar. För att underlätta generationsskiftet föreslås att villkoren för att få använda lättnadsreglerna vid gåvobeskattningen görs mer generösa. Förslagen innebär att successiva gåvor skall godtas och att gåvotagaren skall kunna lämna ersättning till givaren utan att gå miste om skattelättnaden. Karenstiden som finns i nuvarande lättnadsregler förkortas från fem till tre år.

I propositionen föreslås vidare en ändring som gäller frågan om hur ersättning som en gåvotagare lämnar i samband med en gåva skall värderas. Förslaget innebär att ersättningen – i de fall gåvoegendomens värde skall reduceras – skall reduceras på samma sätt.

De nya bestämmelserna i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, föreslås träda i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas i de fall skattskyldighet inträder efter den 31 december 2003.

Utskottets överväganden

Lättnader i 3:12-reglerna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om en höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter och avslår motionsförslagen om längre gående förändringar.

Jämför reservationerna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Propositionen

Regeringen föreslår att nivån på klyvningsräntan höjs med 2 procentenheter till statslåneräntan plus 7 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 2004 för att på det sättet öka ägarnas riskpremie. En fördel med denna metod är enligt vad som anförs att den högre riskpremien påverkar alla företag på exakt samma sätt genom att gränobeloppet stiger med ökningen av riskpremien.

Regeringen anför att förslaget skall ses som ett första steg i ett arbete med att reformera 3:12-reglerna i syfte att stimulera tillväxt, investeringar och aktivt risktagande i fåmansföretagen i Sverige. Inriktningen i det pågående arbetet är att bestämmelserna även framöver skall bygga på den princip som tillämpats sedan 1990 års skattereform och som också förordas av 3:12-utredningen, nämligen att man först bestämmer kapitalinkomsten schablonmässigt och därefter behandlar överskjutande inkomster som tjänsteinkomster. Det är alltså enligt vad som anförs inte aktuellt att införa en modell där man först bestämmer en ”normallön” som skall beskattas som tjänsteinkomst och därefter behandlar överskjutande inkomst som kapitalinkomst.

Motionerna

I motion Sk8 av Lennart Hedquist m.fl. (m) yrkande 1 anförs att en näringsidkare befinner sig i en helt annan ekonomisk omgivning än en löntagare med bl.a. högre risktagande, och motionärerna föreslår att 3:12-reglerna avskaffas. Riksdagen bör begära att regeringen lägger fram ett förslag med denna inriktning senast i vårpropositionen 2004.

I motion Sk9 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 1 anförs att dagens 3:12-regler bör ersättas med en s.k. normallönemodell där inkomster över en viss nivå beskattas som kapitalinkomst. Motionärerna föreslår att regeringen snarast bör återkomma med ett förslag som innebär att en normallönemodell införs.

Också i motion Sk11 av Per Landgren m.fl. (kd) yrkande 1 förespråkas en normallönemodell, och motionärerna begär ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att införa sådana regler.

I motion Sk10 av Roger Tiefensee m.fl. (c) yrkande 1 föreslås att riksdagen fattar beslut om en övergång till den s.k. BEK-modellen som tagits fram av 3:12-utredningen. Motionärerna anför att modellen bör ges en utformning som överensstämmer med Svenskt Näringslivs förslag när det gäller kapitalunderlaget och att klyvningsräntan bör läggas på en nivå som ligger 15 procentenheter över statslåneräntan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att inriktningen bör vara att bestämmelserna även framöver skall bygga på den princip som tillämpats sedan 1990 års skattereform och som också förordas av 3:12-utredningen, nämligen att man först bestämmer kapitalinkomsten schablonmässigt och därefter behandlar överskjutande inkomster som tjänsteinkomster. Det är alltså enligt utskottets mening inte aktuellt att införa en modell där man först bestämmer en "normallön" som skall beskattas som tjänsteinkomst och därefter behandlar överskjutande inkomst som kapitalinkomst. Det främsta skälet till detta ställningstagande är svårigheten att definiera en normallön. En normallönemodell skapar fördelningspolitiska problem om inte lönenivån bestäms högt, och särskilda regler behövs om inte progressiviteten i arbetsinkomstbeskattningen skall urholkas. Det är viktigt att skattereglerna vilar på stabila principer och att de är neutrala i förhållande till beskattningen av annan näringsverksamhet och av löntagare. Det bör inte gå att omvandla vad som i realiteten är arbetsinkomst till lägre beskattad kapitalinkomst.

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om normallönemodellen och är därför inte berett att tillstyrka förslagen om en övergång till denna modell eller om att 3:12-reglerna skall avskaffas.

När det gäller den s.k. BEK-modellen har denna tagits fram av 3:12-utredningen och är nu föremål för fortsatta överväganden inom Regeringskansliet. Utskottet ser inte någon anledning att tillstyrka motionsförslaget om att nu fatta beslut om att gå över till denna modell.

I det fortsatta arbetet kommer regeringen bl.a. att överväga nivån på klyvningsräntan, kapitalunderlagets utformning, lönesummeregeln utformning samt fördelningen av kapitalvinst mellan inkomstslagen tjänst och kapital. Det framgår av redovisningen i budgetpropositionen att det andra steg som regeringen planerar att genomföra under år 2005 har en omfattning på 470 miljoner kronor.

När det gäller regeringens förslag om en höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter har utskottet inte funnit någon anledning till erinran mot detta och tillstyrker därför att det genomförs.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionerna Sk8 yrkande 1, Sk9 yrkande 1, Sk10 yrkande 1 och Sk11 yrkande 1.

Generationsskiften i företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en utvidgad tillämpning av lättnadsreglerna när det gäller gåva av företagsegendom och avslår motionsförslagen om slopad arvs- och gåvoskatt m.m.

Jämför reservationerna 5 (m), 6 (fp), 7 (kd) och 8 (c).

Propositionen

Regeringen lägger i propositionen fram förslag om en utvidgad tillämpning av de s.k. lättnadsreglerna för företagsegendom vid gåvobeskattningen. Lättnadsreglerna innebär att endast 30 % av substansvärdet skall ligga till grund för beskattningen. Förutsättningarna för att denna regel skall tillämpas är dock att gåvan omfattar hela företaget, att inget vederlag lämnas och att gåvotagaren behåller företaget i minst fem år.

Regeringen föreslår att fastighetsförvaltande verksamhet skall omfattas av lättnadsreglerna, att successiva gåvor skall godtas och att gåvotagaren skall kunna lämna ersättning utan att gå miste om skattelättnaden. Vidare omvandlas den s.k. femårsregeln till en treårsregel.

De nya reglerna föreslås tillämpas i de fall skattskyldighet inträder efter den 31 december 2003.

Motionerna

I motion Sk8 av Lennart Hedquist m.fl. (m) yrkande 2 föreslår motionärerna att arvs- och gåvoskatten avskaffas helt fr.o.m. den 1 januari 2004.

I motion Sk9 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 2 föreslås att de särskilda villkoren för en tillämpning av lättnadsreglerna på gåva av företagsegendom slopas.

I motion Sk11 av Per Landgren m.fl. (kd) yrkande 2 föreslås att beskattningen av företagsegendom slopas helt fr.o.m. den 1 januari 2004.

I motion Sk10 av Roger Tiefensee m.fl. (c) yrkande 2 föreslås att arvs- och gåvoskatten avskaffas i skatteklass 1 fr.o.m. den 1 januari 2004.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör inriktningen vara att den nuvarande principiella utformningen av de s.k. lättnadsreglerna vid arvs- och gåvobeskattningen inte skall ändras. Systemet med en reduktion av värdet på företagsegendom till 30 % bör behållas och förändringar vidtas inom ramen för det nuvarande regelverket. Utskottet är således inte berett att tillstyrka förslagen om att arvs- och gåvoskatten skall avskaffas helt eller delvis och avstyrker därför motionerna Sk8 yrkande 2, Sk10 yrkande 2 och Sk11 yrkande 2.

När det gäller villkoren för att tillämpa lättnadsreglerna på gåva av företagsegendom finns det enligt utskottets mening anledning att göra en avvägning mellan å ena sidan önskemålet att underlätta generationsskiften och å

andra risken för att lättnadsreglerna utnyttjas i andra syften än att långsiktigt överföra en verksamhet från en generation till en annan. Utskottet är mot denna bakgrund inte berett att tillstyrka motionsförslaget om att villkoren för tillämpning av lättnadsreglerna på gåvor slopas helt. Utskottet avstyrker därför för motion Sk9 yrkande 2.

När det gäller regeringens förslag har utskottet inte funnit någon anledning till erinran mot detta och tillstyrker därför propositionen i denna del.

Beräkning av gåvas värde

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillstyrker regeringens förslag om ändrade regler vid värderingen av ersättning som lämnas i samband med en gåva.

Propositionen

Regeringen föreslår att reglerna om reducerat värde för vissa gåvor också skall tillämpas på ersättning som erhålls i samband med att en sådan gåva lämnas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot regeringens förslag och tillstyrker därför propositionen i denna del.

Reservationer

1. Lättnader i 3:12-reglerna, punkt 1 (m)

av Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m) och Stefan Hagfeldt (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar förslaget om en höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att regeringen bör återkomma med ett förslag om avskaffande av 3:12-reglerna senast i vårpropositionen 2004. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och motion 2003/04:Sk8 yrkande 1 och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk9 yrkande 1, 2003/04:Sk10 yrkande 1 och 2003/04:Sk11 yrkande 1.

Ställningstagande

Fåmansbolagen svarar för en stor del av sysselsättningen och BNP, men de möter en rad hinder i sin dagliga verksamhet som försvårar deras utveckling. Ett sådant viktigt hinder är skattestrukturen såsom den är utformad i 3:12-reglerna. Dessa tillkom i samband med skatteomläggningen 1990 och utformades medvetet restriktivt för att förhindra att högbeskattade arbetsinkomster omvandlades till lågbeskattade kapitalinkomster, även om detta var till nackdel för ”vanliga” företagare.

Vi har länge pekat på behovet av lägre skatt för både företagare och löntagare och enklare regler för företagarna. Vi har gjort detta därför att det är vår bestämda uppfattning att sådana förändringar bidrar till att öka tillväxten i Sverige. Vad avser skattesituationen för särskilt fåmansbolag, menar vi att justeringar inom ramen för det befintliga regelverket inte är tillräckliga för att skapa den ekonomiska dynamik och tillväxt vi eftersträvar.

Två skäl talar för att skattebördan på fåmansbolagen bör lättas. De utsätter sig för det första för en risk som vida överstiger den som andra kategorier i samhället utsätts för. Denna sammanhänger med att en person som driver verksamhet inom ramen för ett fåmansbolag ensam bär hela den risk som i ett publikt aktiebolag delas mellan ägare, anställda och borgenärer. För det andra är fåmansföretagarnas arbetsinsats sannolikt betydande och de belastar det offentliga transfereringssystemet bara i begränsad omfattning. Trots detta kan en fåmansföretagare med dagens regler inte räkna med att fullt ut kunna utnyttja ersättning vid arbetslöshet och sjukdom. En fåmansföretagare omfattas

inte eller kommer inte att fullt ut kunna utnyttja de förmåner som ges av lagen om anställningsskydd, arbetstidslagen, semesterlagen och lagen om lönegaranti.

En näringsidkare befinner sig med andra ord i en helt annan ekonomisk omgivning än en löntagare, vilket motiverar olikheter i skattestrukturen. En relativt sett lägre skattebelastning kan därför ses som en kompensation för ett kommersiellt risktagande. Av dessa skäl bör beskattningen av fåmansbolag vara lägre än den är för anställda.

Enklarest är att ta bort 3:12-reglerna helt och hållet och låta företagaren välja hur intäkterna/överskottet skall fördelas mellan inkomst av tjänst och inkomst av kapital. Denna lösning är enkel och administrativt tilltalande och minskar företagarens ansträngningar att reducera det beskattningsbara överskottet. Konsekvensen skulle rimligen vara att inkomster som ger förmåner kommer att tas upp under inkomstslaget ”tjänst” medan alla inkomster därutöver kommer att tas upp under inkomstslaget kapital. Det är således bara inkomster över denna brytpunkt som kommer att belastas med en lägre skattesats än i dag.

Vi föreslår mot denna bakgrund att regeringen senast i samband med vårpropositionen 2004 återkommer med ett förslag till avskaffande av de s.k. 3:12-reglerna. I avvaktan på detta kan de små förändringar som regeringen nu föreslår genomföras som ett första synnerligen begränsat steg.

2. Lättnader i 3:12-reglerna, punkt 1 (fp)

av Anna Grönlund (fp) och Gunnar Andrén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar förslaget om en höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om att regeringen snarast bör återkomma med ett förslag om en normallönemodell. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och motion 2003/04:Sk9 yrkande 1 och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 1, 2003/04:Sk10 yrkande 1 och 2003/04:Sk11 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att det måste bli avsevärt lättare att starta och driva företag i Sverige. Folkpartiet har redan i andra motioner i höst presenterat förslag om att förenkla regelverket för företagare samt att öppna mer av tjänstesektorn för nyföretagande.

Den främsta skulden till att Sverige har så ont om nya och växande företag är att de svenska skattereglerna missgynnar entreprenörskap och nyföretagande. De svenska bolagsskatterna är förhållandevis låga i en internationell

jämförelse, men skatterna på arbete och sparande är totalt sett höga. Detta drabbar i första hand små företag där ägaren är aktiv och tar ut en del av vinsten för sin försörjning.

En internationell jämförelse visar att Sverige beskattar sina småföretagare exceptionellt hårt. En jämförelse gjord av Svenskt Näringsliv visar att en småföretagare i Sverige betalar runt 50 procent av sin vinst i skatt jämfört med 30 procent i Tyskland och drygt 20 procent i Storbritannien.

För att få ett dynamiskt näringsliv där nya företag startas och där små företag kan växa måste personer som vågar ta risken att starta och driva ett företag få en rimlig ersättning för sin insats. Folkpartiet vill därför både sänka arbetsgivaravgifterna i tjänstesektorn, sänka förmögenhetsskatten och lindra dubbelbeskattningen av aktier.

Den viktigaste insatsen för att minska skattebördan för småföretag är dock att reformera de s.k. 3:12-reglerna som avgör om vinsten i ett fåmansbolag, där ägaren arbetar i bolaget, skall beskattas som inkomst av tjänst eller som inkomst av kapital. Syftet med 3:12-reglerna var att hindra skatteplanering. Formellt syftar också 3:12-reglerna till att fåmansbolag och större börsnoterade företag skall behandlas lika vid beskattningen. I praktiken innebär dock 3:12-reglerna att ägare till fåmansbolag betalar betydligt högre skatt på sina inkomster än ägare till större företag. Dessutom är 3:12-reglerna mycket komplicerade och lägger ytterligare sten på den övriga regelbörda som småföretagare måste bära på i dag.

Regeringen lovar att sänka fåmansbolagens skattebörda med 1 miljard kronor men faktum är att regeringens förslag inte innebär någon märkbar lindring för fåmansbolagen. Det krångliga 3:12-regelverket blir i det stora hela kvar intakt. Den höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter som regeringen föreslår kommer bara långsamt att minska fåmansbolagens skatt. Regeringen uppskattar att höjningen av klyvningsräntan på sikt kommer att minska fåmansbolagens skatt med 530 miljoner kronor. Men skattelindringen uppgår bara till 30 miljoner kronor 2004 och 40 miljoner kronor 2005. Beräkningar från riksdagens utredningstjänst visar att det kommer att ta 23 år innan fåmansbolagen får full nytta av detta förslag. Regeringen lovar att under nästa år återkomma med ytterligare förslag för att sänka fåmansbolagens skatt men är mycket vag om vilka förslag det kan bli frågan om.

Folkpartiet vill förenkla skattereglerna och sänka skatten för fåmansbolag redan nu. Syftet är dels att skapa rättvisa i beskattningen mellan små och stora företag, dels att uppmuntra fler människor att våga ta den risk som följer när någon startar ett nytt företag.

Vi föreslår därför att dagens 3:12-regler avskaffas och ersätts med en s.k. normallönemodell. Inkomster upp till denna normallön beskattas som inkomst av arbete medan inkomster därutöver beskattas som inkomst av kapital.

I vår budgetmotion för 2004 avsatte vi 1,3 miljarder kronor för detta ändamål. En sådan reform kommer att innebära en omedelbar skattelättnad för cirka hälften av Sveriges fåmansföretagare. Det är vår avsikt att på sikt anslå mer medel till denna reform så att den stora majoriteten av fåmansföretagarna får sänkt skatt.

Vi föreslår att riksdagen uppmanar regeringen att så snart som möjligt återkomma till riksdagen med ett förslag om att avskaffa 3:12-reglerna och ersätta dem med en normallönemodell. Med hänsyn till att riksdagen numera fattat beslut om utgiftsramar och inkomstberäkning för 2004 bör inriktningen vara att förslaget genomförs år 2005.

3. Lättnader i 3:12-reglerna, punkt 1 (kd)

av Per Landgren (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar förslaget om en höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om att regeringen snarast bör utreda en normallönemodell som kan ersätta dagens regler. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och motion 2003/04:Sk11 yrkande 1 och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 1, 2003/04:Sk9 yrkande 1 och 2003/04:Sk10 yrkande 1.

Ställningstagande

Kristdemokraterna anser att utgångspunkten måste vara att delägare i fåmansaktiebolag och delägare i större bolag skall beskattas och behandlas lika.

De särskilda reglerna för beskattning av ägare i fåmansbolag, de s.k. 3:12-reglerna är, trots att flera förändringar gjorts sedan de infördes 1990, fortfarande ofördelaktiga jämfört med de regler som gäller för andra företag. För närvarande gäller att ett belopp som beräknas med utgångspunkt i statslåneräntan plus 5 procent får tas upp som intäkt av kapital och att resten räknas som lön och beskattas därefter. Innan ägaren betalar skatt på utdelningen har utdelningen också beskattats i företaget (så kallad dubbelbeskattning).

Vi anser att principen bör vara den motsatta. Utdelning bör behandlas som lön upp till ett belopp som motsvarar en marknadsmässig lön och därefter beskattas som kapitalinkomst. Med en sådan ”normallönemodell” blir reglerna enklare och fåmansföretagen jämföras med andra företag. Regeringen har uttryckligen vid ett flertal tillfällen tillbakavisat förslag om att utreda en sådan modell. För det första anser den socialdemokratiska regeringen att det är svårt att bestämma vad som är en normal lön. För det andra anser den att en normallönemodell skapar fördelningspolitiska problem om inte lönenivån sätts högt.

Kristdemokraterna anser till skillnad från Socialdemokraterna att företagande skall underlättas och stimuleras inte bara i ord utan också i konkreta lagförslag. De nuvarande fåmansbolagsreglerna hämmar företagande, snarare än inbringar skatter. Vi delar inte alls regeringens bedömning att en normal-lönenivå inte skulle gå att fastställa.

Det risktagande som egenföretagandet innebär skall också kunna innebära att avkastningen blir högre än vad som är fallet i dag. Utbudet av varor och tjänster skulle stimuleras och i förlängningen skulle efterfrågan på arbetskraft i de mindre företagen kunna öka om 3:12-reglerna reformerades.

Vi anser att en normallönemodell för fåmansbolagens beskattning skall utredas och införas i Sverige.

4. Lättnader i 3:12-reglerna, punkt 1 (c)

av Anders Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar förslaget om en höjning av klyvningsräntan med 2 procentenheter och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om införande av BEK-modellen och en högre klyvningsränta. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 1, 2003/04:Sk9 yrkande 1, 2003/04:Sk10 yrkande 1 och 2003/04:Sk11 yrkande 1.

Ställningstagande

I den av statsminister Göran Persson lagda regeringsförklaringen förkunnades att regeringen skulle satsa på ekonomisk tillväxt. En miljard kronor skulle läggas på att förbättra villkoren för fåmansbolagen. Tyvärr blev det bara 180 miljoner kronor under budgetperioden. De nu föreslagna förbättringarna är tämligen försumbara då de endast beräknas sänka skatten för fåmansbolagen med 30 miljoner det första året.

Dagens regler för fåmansbolag, de så kallade 3:12-reglerna, måste reformeras. Nyligen presenterades uträkningar från en utredning beställd av Näringsdepartementets tillväxtdelegation där de nuvarande reglernas absurda effekter synliggörs. Exempelvis tvingas lågavlönade kvinnor som är delägare i ett fåmansbolag att betala högre skatt än sina manliga kollegor med högre lön. Pappor som tar föräldraledigt och delägare som blir sjukskrivna är andra exempel på grupper som diskrimineras skattemässigt på grund av de nuvarande reglernas utformning.

Syftet med reglerna är att se till att löneinkomster inte förvandlas till kapitalinkomster i och med att diskrepansen i beskattning är betydande, 56 procent gentemot 30 procent. Utan 3:12-regler skulle således ägarna kunna plocka ut sin lön i form av kapitalutdelning för att därigenom minska sin

beskattning. När ett 3:12-bolag säljs beskattas vinsten genom att hälften betraktas som en kapitaldel, och andra hälften som en inkomstdel. Dessa delar beskattas med 30 procent respektive 56 procent, vilket ger en genomsnittlig skattesats om 43 procent.

Det är orimligt att utgå från att de som driver ett fåmansbolag skulle ha en alternativ marginallöneskatt som om de hade tillhört det högsta löneskiktet. Sammantaget gör den höga beskattningen att det endast är de företag som har stora förväntade vinster som sjösätts. Dessa företag har samtidigt en hög riskprofil, och det är tveksamt om det kan anses som optimalt för samhällsekonomin att nystartade fåmansbolag tvingas till en hög riskprofil för att kunna uppnå förväntad lönsamhet. Företag med en blygsammare riskprofil och lägre förväntad, om än stabilare, avkastning kommer inte att startas eftersom beskattningen slår alltför hårt mot dessa.

Den så kallade 3:12-utredningen lade fram en hel del positiva förslag till förbättringar i nuvarande regelsystem, bl.a. ett införande av den s.k. BEK-modellen (beskattat eget kapital). En sådan modell gör det möjligt att beräkna kapitalunderlaget utifrån bolagets egna kapital, dvs. allt arbetande kapital i bolaget. Centerpartiet förordar att en större del av kapitalet får användas i beräkningarna än vad 3:12-utredningen föreslår. Svenskt Näringslivs förslag anger att kapitalunderlaget skulle omfatta 100 procent av tillskjutet kapital, 70 procent av beskattat kapital och 50 procent av obeskattat kapital, en avvägning vi anser rimlig och därför har finansierat fullt ut i vårt budgetförslag för 2004.

Vidare anser vi att klyvningsräntan bör höjas till en nivå 15 procentenheter över statslåneräntan. Detta gör det möjligt för delägare i fåmansbolag att höja den utdelning som får beskattas som kapital. Dessa åtgärder beräknas kosta 1,8 miljarder kronor under perioden, varav regeringens satsning på 180 miljoner kronor avgår från denna summa.

Eftersom riksdagen numera tagit ställning i fråga om utgiftsramarna och inkomstberäkningen för 2004 bör regeringen få återkomma med ett förslag med denna inriktning som kan börja tillämpas år 2005.

5. Generationsskiften i företag, punkt 2 (m)

av Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m) och Stefan Hagfeldt (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar förslaget om en utvidgad tillämpning av lättnadsreglerna och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att arvs- och gåvoskatterna bör avskaffas. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 2, 2003/04:Sk9 yrkande 2, 2003/04:Sk10 yrkande 2 och 2003/04:Sk11 yrkande 2.

Ställningstagande

Arvs- och gåvoskatten kan medföra allvarliga konsekvenser för företag om arvs- eller gåvomottagaren måste finansiera arvs- eller gåvoskatten med medel från företaget. Som exempel kan nämnas att om nästa generation skall ta ut 100 000 kr för att betala arvsskatten från ett fåmansbolag kan det innebära att nästa generation måste ta ut 210 000 kr från företaget för att betala inkomstskatten på utdelning och arvsskatten.

För enskilda människor innebär dessutom existensen av arvs- och gåvoskatt att en mängd orationella transaktioner genomförs, vilka i sin tur har negativa samhällsekonomiska konsekvenser. Dessa förhållanden har även be-lysts av Skattebasutredningen.

Skatten ger dessutom staten bara marginella inkomster, men har tillväxtfientliga effekter då den leder till en planering av företagsverksamhet som motiveras av hänsyn till skatten i stället för till verksamheten. Arvs- och gåvoskatten bör därför avskaffas och vi har också lagt fram förslag om detta i vårt budgetalternativ för 2004.

Regeringens förslag om en utvidgning av lättnadsutrymmet vid gåva av företag är helt otillräckligt och vi hänvisar till vårt förslag om att avskaffa arvs- och gåvobeskattningen. Eftersom riksdagen numera fattat beslut om utgiftsramarna och inkomstberäkningen för 2004 begränsar vi vårt yrkande och föreslår att riksdagen hos regeringen begär ett förslag om avskaffande av arvs- och gåvoskatten fr.o.m. år 2005.

6. Generationsskiften i företag, punkt 2 (fp)

av Anna Grönlund (fp) och Gunnar Andrén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar förslaget om en utvidgad tillämpning av lättnadsreglerna och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att de särskilda villkoren för lättnader bör avskaffas helt. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och motion 2003/04:Sk9 yrkande 2 och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 2, 2003/04:Sk10 yrkande 2 och 2003/04:Sk11 yrkande 2.

Ställningstagande

Av Sveriges företag är 19 av 20 familjeföretag. Ett stort antal av våra mindre företag står nu inför ett generationsskifte, fyra av tio företagare är äldre än 50 år. Ett generationsskifte i familjeföretagen är en stor påfrestning som hotar företagens fortbestånd. Arvs- och gåvoskatterna ökar denna påfrestning.

Regeringens förslag att underlätta generationsskiften i småföretag genom att avskaffa vissa av restriktionerna för lättnader i gåvobeskattningen är ett steg i rätt riktning.

Vi vill dock att de särskilda restriktioner som gäller vid gåvor tas bort helt och hållet för att göra planerade generationsskiften ännu lättare.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7. Generationsskiften i företag, punkt 2 (kd)

av Per Landgren (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar förslaget om en utvidgad tillämpning av lättnadsreglerna och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att arvsskatten på bundet kapital bör avskaffas. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 2, 2003/04:Sk9 yrkande 2, 2003/04:Sk10 yrkande 2 och 2003/04:Sk11 yrkande 2.

Ställningstagande

Allt företagande är viktigt och betydelsefullt. Familjeföretaget har dock en speciell roll. Familjeföretagen förknippas ofta med att ägarna tar ett långsiktigt ansvar för verksamheten. Det är heller inte ovanligt att familjeföretag tar ansvar och bidrar till utveckling på orter där de är verksamma. Gnosjöandan är ett berömt exempel, och den är därför omskriven i många forskningsrapporter. Många företagare har i Gnosjö en lokal anknytning sedan flera generationer tillbaka och många är släkt med varandra.

Arvsskattens problematik har visat sig påtaglig då generationsskifte skall ske i familjeföretag. I värsta fall tvingas de efterlevande att göra sig av med den bortgångnes livsverk då arvsskatten gjort det omöjligt för de anhöriga att ta emot arvet. Svenskt näringsliv står inför en kraftig föryngring de närmaste åren. Mer än hälften av företagen i Sverige är fortfarande familjeföretag. Bland företagarna finns en stor grupp fyrtitalister som vill träda tillbaka. Åtta företagare av tio hoppas att barnen skall ta över.

Ändras inte reglerna för fåmansbolag samt arvs- och gåvoreglerna blir detta knappast verklighet. Det visar det som hänt i företagstata Småland de senaste åren. Ägarbilden i familjeföretagen har förändrats dramatiskt. Också i Gnosjö är i dag det utländska ägandet cirka 11–12 procent. Den s.k. Gnosjöandan, dvs. samverkan och nätverksbyggande mellan företag, håller på att slås sönder som en följd av regeringens brist på aktiv näringslivspolitik.

Kristdemokraterna välkomnar de förbättringar som regeringen föreslår i propositionen vad gäller de s.k. lättnadsreglerna som syftar till att underlätta generationsskiften i företag.

Samtidigt anser vi att de åtgärder som föreslås inte är tillräckligt kraftfulla för att den problematik som beskrivs ovan skall kunna mötas. Till exempel bibehåller man den beskattningsnivå som lättnadsreglerna medger, dvs. att 30 procent av substansvärdet skall beskattas.

Kristdemokraterna föreslår därför att arvsskatten på bundet kapital slopas helt för att ytterligare undanröja hinder för generationsskifte. Detta har även yrkats i Kristdemokraternas budgetalternativ för 2004. Enligt riksdagens utredningstjänst, Riksskatteverket och Finansdepartementet går det inte att exakt beräkna statens varaktigt minskade skatteintäkter för vårt förslag, men skattebortfallet uppskattas till 40 miljoner kronor. Eftersom riksdagen numera godkänt utgiftsramar och en inkomstberäkning för 2004 begränsar vi vårt yrkande till år 2005.

Vi föreslår att riksdagen hos regeringen begär ett förslag som innebär arvsskatten på s.k. bundet kapital avskaffas år 2005.

8. Generationsskiften i företag, punkt 2 (c)

av Anders Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar förslaget om en utvidgad tillämpning av lättnadsreglerna och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att arvs- och gåvoskatten för skatteklass 1 bör avskaffas. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:17 i denna del och bifaller delvis motionerna 2003/04:Sk8 yrkande 2, 2003/04:Sk9 yrkande 2, 2003/04:Sk10 yrkande 2 och 2003/04:Sk11 yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt siffror från Företagarnas Riksorganisation (FR) ställs i och med fyrtio-talisternas pensionsavgångar uppemot 180 000 företagare inför problemet med ägarskifte. FR beräknar att 45 000 företag kommer att läggas ned, och ytterligare 45 000 ägarskiften kommer att misslyckas. Detta kommer att få stora följder för företagandet, sysselsättningen och samhällsekonomin. De lättnader som nu föreslås är otillräckliga och innebär att ett redan krångligt skattesystem blir än mer krångligt.

För att komma till rätta med problemet med ägarskiften och för att göra skattesystemet enklare föreslår vi att arvs- och gåvoskatten i skatteklass 1, dvs. för makar, sambor och bröstarvingar samt för makar och sambor till barn, avskaffas. Förslaget finns i vårt budgetalternativ för 2004.

Eftersom riksdagen numera godkänt utgiftsramarna och en inkomstberäkning för 2004 begränsar vi vårt yrkande till år 2005.

Vi föreslår att riksdagen hos regeringen begär ett förslag som innebär att arvs- och gåvoskatten avskaffas i skatteklass 1 från den 1 januari 2005.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:17 Lättnader i 3:12-reglerna och i arvs- och gåvoskattereglerna vid generationsskiften i företag, m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Följdmotioner

2003/04:Sk8 av Lennart Hedquist m.fl. (m):

1. Riksdagen begär att regeringen senast vid avlämnande av vårpropositionen 2004 återkommer till riksdagen med förslag om avskaffande av de s.k. 3:12-reglerna i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen beslutar att avskaffa arvs- och gåvoskatterna per den 1 januari 2004.

2003/04:Sk9 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer med ett förslag om att ersätta dagens 3:12-regler med en normallönemodell i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om ytterligare lättnader i gåvobeskattningen.

2003/04:Sk10 av Roger Tiefensee m.fl. (c):

1. Riksdagen beslutar reformera regelverket för fåmansbolag i enlighet med vad som i motionen anförs.
2. Riksdagen beslutar avskaffa arvs- och gåvoskatten för skatteklass 1 fr.o.m. den 1 januari 2004.

2003/04:Sk11 av Per Landgren m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda en normallönemodell som kan ersätta nuvarande fåmansbolagsregler.
2. Riksdagen beslutar att avskaffa arvsskatten på s.k. bundet kapital från den 1 januari 2004 i enlighet med vad som anförs i motionen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs att 22 § 3 mom., 23 § B, 23 § F och 43 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

22 §

3 mom.² Ingår fast egendom enligt inkomstskattelagen (1999:1229) i en näringsverksamhet tillämpas bestämmelserna i 4 § och, med undantag av femte stycket sista meningen, punkt 2 av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt. Vad nu har sagts gäller även sådan egendom som enligt punkt 2 sjunde och åttonde styckena av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen om statlig förmögenhetsskatt skulle anses som en särskild förvärvskälla inom inkomstslaget näringsverksamhet.

3 mom. Ingår fast egendom enligt inkomstskattelagen (1999:1229) i en näringsverksamhet tillämpas bestämmelserna i 4 § och, med undantag av femte stycket sista meningen, punkt 2 av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt. Vad nu har sagts gäller även sådan egendom som enligt punkt 2 sjunde och åttonde styckena av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen om statlig förmögenhetsskatt skulle anses som en särskild förvärvskälla inom inkomstslaget näringsverksamhet. *Vid tillämpningen av den upphävda lagen om statlig förmögenhetsskatt skall vad som där sägs om rörelse och jordbruksfastighet gälla sådan rörelse som avses i 2 kap. 24 § inkomstskattelagen.*

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket skall som taxeringsvärde anses det värde som enligt 1 eller 2 mom. skall ligga till grund för beräkning av arvsskatt.

23 §

B.³ Aktier som är inregistrerade vid inländsk börs eller noteras på utländsk börs, andelar i värdepappersfonder samt andra värdepapper än aktier som omsätts marknadsmässigt och är av det slag som anges i 48 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229) tas upp till 75 procent av det noterade värdet.

Aktier som inte är av det slag som avses i första stycket men som är föremål för marknadsmässig omsättning med regelbundna noteringar om avslut tas upp till 30 procent av det noterade värdet.

¹Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:857.

²Senaste lydelse 1999:1233.

³Senaste lydelse 1999:1233.

Finns i ett bolag skilda aktieslag av vilka ett eller flera är börsnoterade eller föremål för sådan notering som avses i andra stycket, skall de aktier i bolaget som inte är noterade tas upp till samma värde som de noterade aktierna. Är flera aktieslag noterade, skall de icke noterade aktierna tas upp till samma värde som de noterade aktier som har den lägsta kursen.

Om det vid värdering enligt de föregående styckena bedöms att det noterade värdet inte motsvarar vad som skulle kunna påräknas vid en försäljning under normala förhållanden, får i stället priset vid en sådan försäljning läggas till grund för värderingen.

Aktier som inte omfattas av bestämmelserna i första–tredje styckena samt andelar i ekonomiska föreningar och handelsbolag tas upp till det pris som kan påräknas vid en försäljning under normala förhållanden, varvid dock följande skall iakttas. I den mån uppskattningen grundas på värdet av tillgångar som ingår i en näringsverksamhet beräknas – under förutsättning att *egendomen* är sådan som avses i *punkt 2 första stycket eller sjunde och åttonde styckena av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt* – tillgångarnas värde med tillämpning av reglerna i F tredje stycket; vid gåva dock under den ytterligare förutsättningen att de i 43 § *andra* stycket angivna kraven iakttagits. I den mån uppskattningen grundas på värdet av tillgångar som avses i första–tredje styckena, skall värdet av dessa tillgångar anses motsvara vad som skulle tas upp vid en tillämpning av bestämmelserna i första–fjärde styckena.

Aktier som inte omfattas av bestämmelserna i första–tredje styckena samt andelar i ekonomiska föreningar och handelsbolag tas upp till det pris som kan påräknas vid en försäljning under normala förhållanden, varvid dock följande skall iakttas. I den mån uppskattningen grundas på värdet av tillgångar som ingår i en näringsverksamhet beräknas – under förutsättning att *verksamheten* är sådan som avses i 2 kap. 24 § *inkomstskattelagen* – tillgångarnas värde med tillämpning av reglerna i F tredje stycket; vid gåva dock under den ytterligare förutsättningen att de i 43 § *tredje* stycket angivna kraven iakttagits. I den mån uppskattningen grundas på värdet av tillgångar som avses i första–tredje styckena, skall värdet av dessa tillgångar anses motsvara vad som skulle tas upp vid en tillämpning av bestämmelserna i första–fjärde styckena.

Värdepapper som inte omfattas av bestämmelserna i första–tredje och femte styckena tas upp till det pris som kan påräknas vid en försäljning under normala förhållanden.

23 §

F.⁴ Andel i bostadsförening eller bostadsaktiebolag tas upp till ett värde som motsvarar medlemmens eller delägarans andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet beräknad med utgångspunkt i det värde som föreningens eller bolagets fastighet skall tas upp till enligt 22 § och med hänsyn till föreningens eller bolagets övriga tillgångar och skulder enligt senaste bokslut.

Annan lös egendom än förut nämnts uppskattas till vad den kan antas ha betingat vid en med tillbörlig omsorg skedd försäljning, som föranletts av boets avveckling.

⁴Senaste lydelse 1999:1233.

Vid värderingen av en näringsverksamhet eller en del av en näringsverksamhet tillämpas – under förutsättning att *egendomen* är sådan som avses i *punkt 2 första stycket eller sjunde och åttonde styckena av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt* – bestämmelserna i 4 § och, med undantag av femte stycket sista meningen, punkt 2 av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen om statlig förmögenhetsskatt.

Vid värderingen av en näringsverksamhet eller en del av en näringsverksamhet tillämpas – under förutsättning att *verksamheten* är sådan som avses i 2 kap. 24 § *inkomstskattelagen (1999:1229)* – bestämmelserna i 4 § och, med undantag av femte stycket sista meningen, punkt 2 av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt.

43 §⁵

Vid beskattning av gåva gäller i tillämpliga delar, förutom ovan särskilt angivna bestämmelser i 6–9, 12, 19, 21 och 30 §§, vad i fråga om arvsskatt vidare är stadgat i 4 § tredje stycket, 13 § 2 mom., 14 och 20 §§, 22 § med undantag av 3 mom., 23 § med undantag av F tredje stycket, 24–27 §§, 28 § med undantag av andra och fjärde styckena samt 32 §. Därvid skall hänvisningen i 32 § f) till 19 § i stället gälla 41 § samt 28 § första och tredje styckena tillämpas som om gåvan utgjorde arv efter givaren.

När ersättning räknas av från en gåva som skall tas upp till en viss andel av sitt värde, skall ersättningen kvoterats på samma sätt som gåvan.

Har gåva lämnats utan förbehåll till förmån för givaren eller annan och avser gåvan *all* givarens rätt till en näringsverksamhet eller en del av en näringsverksamhet *som han äger direkt eller genom juridisk person*, skall, utöver bestämmelserna i första stycket – under förutsättning att *egendomen* är sådan som avses i *punkt 2 första stycket eller sjunde och åttonde styckena av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt* – även 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket tillämpas när gåvoskatten bestäms. Har gåvotagaren inom fem år efter det att skattskyldighet för gåvan inträtt genom köp, byte eller något därmed jämförligt fång eller genom gåva eller bodelning av annan anledning än makes död avhant sig *egendomen* eller väsentlig del därav, skall ny gåva anses föreligga med det

Har gåva lämnats utan förbehåll till förmån för givaren eller annan och avser gåvan givarens *hela* näringsverksamhet, *en verksamhetsgren* eller en *ideell andel* av en näringsverksamhet *eller en verksamhetsgren* eller avser gåvan *en andel respektive del av en andel i ett onoterat aktiebolag, en ekonomisk förening eller ett handelsbolag*, skall, utöver bestämmelserna i första stycket – under förutsättning att *verksamheten* är sådan som avses i 2 kap. 24 § *inkomstskattelagen (1999:1229)* – även 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket tillämpas när gåvoskatten bestäms. Har gåvotagaren inom tre år efter det att skattskyldighet för gåvan inträtt genom köp, byte eller något därmed jämförligt fång eller genom gåva eller bodelning av annan anledning än makes död avhant sig *egendomen*

⁵Senaste lydelse 1999:1233.

värde varmed den ursprungliga gåvan nedsatts.

eller väsentlig del därav, skall ny gåva anses föreligga med det värde varmed den ursprungliga gåvan nedsatts.

Som ett förbehåll enligt tredje stycket räknas inte att givaren ställt upp ett villkor om att gåvotagaren skall lämna en ersättning för gåvan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. Äldre bestämmelser tillämpas i de fall skattskyldighet har inträtt dessförinnan.

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 57 kap. 7 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 kap.

7 §

Utdelning på en kvalificerad andel skall tas upp i inkomstslaget tjänst till den del den överstiger ett gränsbelopp. Gränsbeloppet är summan av

1. underlaget för gränsbelopp multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november året före beskattningsåret ökad med *fem* procentenheter, och

2. sparat utdelningsutrymme.

För andra delägarätter än aktier och andelar skall statslåneräntan ökas bara med en procentenhet.

Om lättnadsbeloppet enligt 43 kap. 3 § överstiger gränsbeloppet, tillämpas bestämmelserna i första stycket på utdelningen minskad med skillnaden.

1. underlaget för gränsbelopp multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november året före beskattningsåret ökad med *sju* procentenheter, och

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2005 års taxering.